

Visuaalisten taiteiden kansainvälisen yhteistyön ja viennin organisointia koskeva selvitys

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:4

Visuaalisten taiteiden kansainvälisen yhteistyön ja viennin organisointia koskeva selvitys

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:4

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto / *Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen*
PL / PB 29
00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut>

Taitto: Erja Kankala, opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN 978-952-485-999-8 (nid.)
ISBN 978-952-263-000-1 (PDF)
ISSN-L 1799-0327
ISSN 1799-0327 (painettu)
ISSN 1799-0335 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/
Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2011:4

Kuvailulehti

Julkaisija
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Julkaisun päivämäärä

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Opetus- ja kulttuuriministeriö		Julkaisun laji Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä	
		Toimeksiantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö	
Rauno Anttila		Toimielimen asettamispvm 17.6.2010	Dnro 64/40/2010
Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Visuaalisten taiteiden kansainvälisen yhteistyön ja viennin organisointia koskeva selvitys (Utredning över organisationen av det internationella samarbetet för och exporten av visuell konst)			
Julkaisun osat Muistio			
Tiivistelmä <p>Selvitys sisältää ehdotuksen uuden säätiön perustamiseksi hoitamaan kuvataiteen kansainvälistä yhteistyötä ja vientiä nykyisin Suomen taideakatemian säätiön yksikkönä toimivan FRAMEN sijaan.</p> <p>Säätiön nimenä olisi FRAME-säätiö ja sen toimiala kattaisi aluksi nykyisen FRAMEN toiminnot.</p> <p>Tulevan säätiön säännöt olisivat tarkoituksypykälän osalta nykyistä väljemmät. Tämä mahdollistaisi tulevaisuudessa tarvittaessa laajemmin visuaalisten taiteiden kansainvälisen toiminnan ja vientitoiminnan hoitamisen uuden FRAME-säätiön toimesta.</p> <p>Selvityshenkilö ehdottaa, että hallituksen kokoa nykyiseen Suomen taideakatemian säätiön hallitukseen verrattuna pienennettäisiin ja hallituksen jäsenillä tulisi olla perehtyneisyyttä ja asiantuntemusta uuden säätiön toimintaan.</p> <p>Säätiön johtavan toimihenkilön tehtävä olisi määräaikainen. Erityisestä syystä toimihenkilö voisi saada yhden jatkokauden.</p> <p>Selvitykseen sisältyy katsaus arkkitehtuurin, jota ei tässä vaiheessa esitetä liitettäväksi uuden säätiön toimintaan, alan sisäisestä kehitystoiminnasta johtuen.. Myös muotoilua on tarkasteltu lyhyesti.</p> <p>Selvittäjä päätyy kuitenkin ehdottamaan, että kulttuuriviennin kehittämisohjelmaa vuosille 2007-2011 ohjannut eri osapuolista koostuva valmisteluryhmä jatkaisi jossakin muodossa toimintaansa.</p> <p>Tässä ryhmässä ja mahdollisessa jatkoryhmässä käynnistettäisiin tarkastelu, miten eri taiteen alojen kansainvälisen yhteistyön ja kulttuuriviennin kokoaminen laajemmiksi organisaatioiksi olisi järkevää ja mahdollista tehdä.</p> <p>Selvitykseen sisältyy ehdotus uuden säätiön säännöiksi.</p>			
Avainsanat			
Muut tiedot			
Sarjan nimi ja numero Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:4		ISSN 1799-0327 (painettu) 1799-0335 (PDF) -L 1799-0327	ISBN 978-952-485-999-8 (nid.) 978-952-263-000-1 (PDF)
Kokonaissivumäärä 22	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja		Kustantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö	

Presentationsblad

Utgivare

Undervisnings- och kulturministeriet

Utgivningsdatum

Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare) Rauno Anttila	Typ av publication Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar	
	Uppdragsgivare Undervisnings- och kulturministeriet	
	Datum för tillsättande av 17.6.2010	Dnro 64/40/2010
Publikation (även den finska titeln) Utredning över organisationen av det internationella samarbetet för och exporten av visuell konst (Visuaalisten taiteiden kansainvälisen yhteistyön ja viennin organisointia koskeva selvitys)		
Publikationens delar Promemoria		
Sammandrag <p>I utredningen föreslås att FRAME, som är en enhet inom Stiftelsen för Finlands konstakademi, ersätts med en ny stiftelse som ska grundas för att överta det internationella samarbetet kring och exporten av bildkonst. Enligt förslaget ska namnet på den nya stiftelsen bli Stiftelsen FRAME, och inledningsvis ska den sköta de uppgifter som har handhåfts av den nuvarande enheten.</p> <p>Enligt förslaget bör stadgandet om syftet med stiftelsen utvidgas i de nya stadgarna. Avsikten är att vid behov ge mer rörelserum för en bredare internationella verksamhet och export av olika former av visuell konst i i framtiden inom ramen för den nya stiftelsen. Enligt utredningsmannens förslag bör styrelsen minska i storlek jämfört med den nuvarande Stiftelsen för Finlands konstakademi, och de som utses till styrelsen bör vara förtrogna med och sakkunniga inom den nya stiftelsens verksamhetsområde.</p> <p>Verksamhetsledaren för den nya stiftelsen ska enligt förslaget utses för en viss tid. Undantagsvis föreslås uppdraget dock kunna förlängas med ytterligare en mandatperiod.</p> <p>I utredningen ingår en översikt över läget på arkitekturens område, men på grund av den interna utvecklingen inom branschen föreslås den i detta skede inte läggas till den nya stiftelsens verksamhet. Även designområdet granskas kort.</p> <p>Avslutningsvis föreslår utredningsmannen att beredningsgruppen bestående av representanter för olika intressenter som berett styrningen av ett utvecklingsprogram för kulturexport 2007-2011 ska fortsätta i någon form.</p> <p>Enligt förslaget ska beredningsgruppen, och en eventuell fortsättning på den, påbörja en granskning av hur det vore rationellt och praktiskt möjligt att samla det internationella samarbetet inom de olika branscherna på den visuella konstens område och kulturexporten till större organisatoriska helheter.</p> <p>I utredningen ingår ett förslag till stadgar för den nya stiftelsen.</p>		
Nyckelord		
Övriga uppgifter		
Seriens namn och nummer Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2011:4	ISSN 1799-0327 (Print) 1799-0335 (PDF) -L 1799-0327	ISBN 978-952-485-999-8 (hft.) 978-952-263-000-1 (PDF)
Sidoantal 22	Språk finska	Pris Sekretessgrad offentlig
Distribution		Förlag Undervisnings- och kulturministeriet

Sisältö

	Opetus- ja kulttuuriministeriölle	6
1	Yleistä	7
2	Tilanne muissa pohjoismaissa	8
	Norja	8
	Ruotsi	9
	Moderna Museet, Tukholma	10
	Tanska	10
3	Toimeksiannon suorittaminen	12
	3.1 Vastaus toimeksiannon alkuosaan	12
	3.2 Uusi säätiö	12
	3.3 Säätiön säännöt	13
	3.4 Säätiön toiminnan laajentaminen	14
	3.5. Arkkitehtuuri	15
	3.5.1 APOLI	15
	3.5.2 ARMI-hanke	15
	3.5.3 Arkex- Suomalaisen arkkitehtuuriviennin esiselvitys	15
	3.5.4 Arkkitehtuurikeskus-hanke	17
	3.6 Muotoilu/Design	18
4	Laajemman organisaatiomallin kehittäminen tulevaisuudessa	19
	Liite	20

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi 17.6.2010 allekirjoittaneen tehtäväksi selvittää miten ja mille uudelle organisaatiolle Suomen taideakatemian säätiölle sen yksikkönä toimivan kansainvälisen näyttelyvaihtokeskus Framen menoihin myönnettävä valtionavustus olisi mahdollista osoittaa vuoden 2011 alusta.

Selvityksen tuli sisältää lisäksi ehdotus siitä, miten ja millä määrärahalla toiminta olisi mahdollista laajentaa kattamaan koko visuaalisten taiteiden ala.

Selvittäjän työn avuksi ja tukiryhmäksi ministeriö kutsui akateemikko Eija-Liisa Ahtilan, museonjohtaja Juulia Kausteen ja taiteilijaprofessori Hannu Kähösen.

Selvitystyön kuluessa tuli tarpeellisessa laajuudessa kuulla visuaalisten taiteiden laitoksia, järjestöjä ja muita toimijoita.

Selvitystyön määraika oli 31.12. 2010.

Selvittäjän ehdotuksesta opetus- ja kulttuuriministeriö pidensi selvitystyön määraikaa 31.1.2011 saakka.

Selvitystyön kuluessa on kuultu seuraavia tahoja: Suomen taideakatemian säätiöstä puheenjohtaja Elena Näsänen, hallituksen jäsen Roger Gustafsson ja asiamies Päivi Liedes, Valtion taidemuseosta ylijohtaja Risto Ruohonen, Suomen taiteilijaseurasta pääsihteeri Petra Havu ja varapuheenjohtaja Maija Helasvuo, Valtion kuvataidetoimikunnasta puheenjohtaja Minna Heikinheimo, Valtion valokuvataidetoimikunnasta puheenjohtaja Tuovi Hippeläinen, Valtion rakennustaidetoimikunnasta puheenjohtaja Markus Seppänen, Pro Arte- säätiöstä kulttuurineuvos Tuula Arkio; Design Forumista toimitusjohtaja Mikko Kalhama, Framen entinen johtaja Marketta Seppälä, HIAP ry:stä hallituksen puheenjohtaja Irmeli Kokko ja vt.toiminnanjohtaja Henna Harri

Rakennustietosäätiöstä yliasiamies arkkitehti Matti Rautiola ja hallituksen puheenjohtaja arkkitehti Aki Davidsson.

Music Export Finlandista johtaja Paulina Ahokas, opetus- ja kulttuuriministeriöstä neuvotteleva virkamies Kimmo Aulake, Snowball-hankkeesta Martta Louekari ja Jani Joenniemi.

Saatuani tehtävän suoritetuksi luovutan selvitykseni opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2011.

Rauno Anttila

1 Yleistä

Kuvataiteen näyttelyvaihtokeskus perustettiin Suomen taideakatemian säätiön alaisuuteen. Se aloitti toimintansa maaliskuussa 1993 Helsingissä osoitteessa Yrjönkatu 11. Nykyisin keskus toimii Helsingin kaapelitehtaan tiloissa.

Keskuksen toimintasektoreiksi hyväksyttiin syksyllä 1992 Markku Valkosen selvityksen pohjalta seuraavat viisi työkenttää:

- 1 Ulkomaille suuntautuvien näyttelyiden tukeminen
- 2 Taidemessuille osallistuvien gallerioiden ja taiteilijoiden tukeminen
- 3 Ulkomaille suuntautuva ja ulkomailla tapahtuva tiedotus
- 4 Suomeen saapuvien taideasiantuntijoiden tukeminen
- 5 Näyttelyiden ideoiminen ja kuraattoritoiminta-

Näiden lisäksi on toimintaan tullut lisäyksenä residenssitoiminta.

OKM katsoi alkuvuodesta 2010 saatuaan Suomen taideakatemian säätiön hallituksen selvityksen keskuksen tilasta, ettei FRAMELLA enää ollut edellytyksiä hoitaa niitä tehtäviä, joihin ministeriö myöntämä valtionavustus oli tarkoitettu.

Ministeriö pyysikin kuvataiteen kentältä ja muilta asiasta kiinnostuneilta, mikä on se järjestelmä, jolla vastataan kuvataiteen ja mahdollisesti muidenkin taiteenalojen kulttuuriviennin haasteisiin. Ministeriö pyysi esitykset 30.4.2010 mennessä.

2 Tilanne muissa pohjoismaissa

Arvioinnit ja pääasiassa kuvauksenkin olen saanut Framen entiseltä johtajalta Marketta Seppälältä.

Norja

OCA Office for Contemporary Art Norway

Norjan kulttuuriministeriön ja ulkoministeriön perustama säätiö 2001

Toimistossa 9 työntekijää

Hallitus:

- 5 jäsentä, 4 vuoden toimintajakso (2010 pj:nä arkkitehti ja jäsenenä lakimies, taidemuseonjohtaja, taitelija/kriitikko?, taiteilija/professori)
- kulttuuriministeriö nimeää 3; näistä taiteilijajärjestöt NBK ja UKS ehdottavat kumpikin yhden, joista ministeriö päättää varsinaisen ja varajäsenen;
ulkoasiainministeriö nimeää yhden (lakimies)
Kansallisgalleria nimeää yhden nykytaiteen edustajan

Rahoitus osoitetaan 2 ministeriöstä (kulttuuriministeriö kotimaan toimintaan ja ulkoasiainministeriö ulkomaiseen toimintaan)

Pääasialliset toiminta-alueet:

- kuvataiteet (laajasti määriteltynä)

Pääasialliset työmuodot:

- esittelyaineistot (portfoliot, julkaisut, video-arkisto)
- workshopit, seminaarit, esitelmät, tapahtumat, julkaisut, näyttelyt
- taiteilijaresidenssiohjelma ulkomailla 7 kohteessa (Brasilia (2), Berliini (2), Bryssel, New York, Istanbul, Peking)
- Venetsian biennaalin Pohjoismainen paviljonki; tuki norjalaisille taiteilijoille päänäyttelyyn
- apurahaohjelma ulkomaisiin näyttelyihin ja muihin hankkeisiin norjalaisille tai Norjassa asuville taiteilijoille tai ei-kaupallisille toimijoille
- erillinen O3 – funding (vrt. Hollannin Mondriaan Stichtingin työmuodot kehitysmaissa)
- residenssiohjelma Norjassa kutsuperusteisesti ulkomaisille taiteilijoille ja asiantuntijoille,

3 studiota; asiantuntijavierailuohjelma lyhyemmille vierailuille

- Edward Munch –palkinto ulkomaisille taiteilijoille

Arviointia:

Kevyt organisaatio ja suhteellisen selkeänä pysynyt toimintaidea on mahdollistanut tiettyjen toimintojen rutinoitumisen, mutta jättänyt tilaa nopealle päätöksenteolle, toiminnan joustavuudelle ja toimintamuotojen uudistamiselle. Erinomaiset kansainväliset verkostot, joissa toiminnan painopisteitä on kyetty arvioimaan hyvin. Tiedotus on säännöllistä ja avointa. Toimintabudjetti on hyvä.

Kansallisen tason kritiikkiä on kuultu lähinnä ”vääristä” sisällöistä ja tukipäätöksistä.

Ruotsi

IASPIS

Perustettu 1996 Bildkonstnärsnämndenin kansainväliseksi taiteilijaresidenssiohjelmaksi, jolla toiminnan alkuvaiheessa oli suhteellisen itsenäinen asema Ruotsiin kutsuttavien ulkomaisten taiteilijoiden residenssiohjelman toteuttajana. Tällä hetkellä IASPIS’n toiminta laajentunut huomattavasti, ja se on osa konstnärsnämndenin laajempaa toimistoa.

Toimistossa 7 työntekijää.

Hallintoelimenä on 5-jäseninen IASPIS delegaatio, jonka Konstnärsnämnden nimittää keskuudestaan.

Rahoitus osoitetaan valtiontukena (“Verksamheten finansieras genom visningsersättningen, medel som staten årligen avsätter till Sveriges bildkonstnärsfond. Visningsersättningen tillfaller bild- och formkonstnärer som kompensation för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på annat allmännyttigt sätt.”) Sveriges Bildkonstnärsfondille.

Pääasialliset toiminta-alueet: kuvataiteet, design, taidekäsityö, arkkitehtuuri (taidekäsityö tuli mukaan Crafts in Dialogue -kokeiluna 2003-06, minkä jälkeen se vakiintui korvamerkityksi erityisalueekseen; nyt tanssi on mukana uutena ohjelmana (Internationella Dansprogrammet)).

Pääasialliset työmuodot:

- residenssiohjelma Ruotsissa kutsuperusteisesti ulkomaisille taiteilijoille ja asiantuntijoille,
- tällä hetkellä 9 studiota Tukholmassa, 3 muualla Ruotsissa (Göteborg, Malmö, Uumaja); lisäksi asiantuntijavierailuohjelma lyhyemmille vierailuille;
- residenssiohjelma ruotsalaisille taiteilijoille ulkomailla apurahojen kautta, 7 kohdetta (Berliini, Istanbul, Lontoo, New York, Tokio, Sao Paulo/Rio de Janeiro, Kairo)
- esittelyaineistot (portfoliot, julkaisut, video-arkisto)
- workshopit, seminaarit, esitelmät, tapahtumat, julkaisut, näyttelyt
- apurahaohjelma ulkomaisiin näyttelyihin ja muihin hankkeisiin ruotsalaisille tai Ruotsissa asuville taiteilijoille tai ei-kaupallisille toimijoille

Moderna Museet, Tukholma

MM vastaa sellaisista biennaaliosallistumista, jotka edellyttävät kuratoriaalisia ja koordinoituihin liittyviä vastuuta kuten esimerkiksi Venetsian biennaali. Vanhastaan MM on vastannut myös Sao Paulon ja Sydneyn biennaalien ruotsalaisosallistumisten taustatehtävistä ja tuesta.

MM:lla on oma kansainvälinen ohjelmansa, jonka puitteissa se tuottaa ulkomaille näyttelyitä kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Se vastaa osaltaan myös useiden keskeisten kansainvälisten asiantuntijavieraiden kutsumisesta Ruotsiin ja iä hankkeitaan ja tutustua näyttelytiloihin.

Arviointia:

IASPIS ja sen aiempi tanskalaisen sisarorganisaatio DCA ovat olleet edelläkävijöitä ja luoneet mallia kansallisille tukioorganisaatioille. Erityisesti IASPIS'n kutsumenettelyyn perustuva residenssitoiminta erilaisine aktiviteetteineen on merkittävästi kansainvälistänyt Tukholman ja Ruotsin taide-elämää.

Kuvataiteilijoiden näkökulmasta kritiikkiä on esitetty lähinnä toimintojen laajentumisesta aiheutuneiden tasapuolisuusvaatimusten takia vaikka ko. taiteenalat eivät kansainvälistymisensä tai muiden kriteereiden perusteella ole yhteismitallisia. Kritiikkiä on esitetty myös toimintaprofiilin hämärtymisestä. Toisaalta toimivaltakiistojen pelätään johtavan apurahahallinnointiin toimintojen sisällöllisten painotusten sijasta.

IASPIS'n ja Moderna Museetin kesken ei ole varsinaista yhteistyötä. Näyttelyhankkeille museon arvovalta ja sen arviointien ”luotettavuus” on kuitenkin epäilemättä merkittävä tuki jo niiden lanseeraus- ja neuvotteluvaiheissa. Mm. tällä perusteella Framen ja Kiasman tiiviimmän yhteistyön synergiaeduista laadittiin selvitys 2008.

Tanska

Neljä aiemmin perustettua eri taiteenalojen tukioorganisaatiota, mm. kansainvälisesti arvostettu DCA Danish Contemporary Art Foundation, lakkautettiin 2003 ja sulautettiin kulttuuriministeriön alle perustettuun **Kunststyrelseniin (Danish Arts Agencyyn)**, joka toimii myös **Statens kunstrådin ja Statens Kunstfondin** sihteeristönä.

Sen alaisuudessa toimivat neljän taiteenalan keskukset:

- Tanskan Visuaalisten taiteiden keskus
- Tanskan kirjallisuuden keskus
- Tanskan musiikin keskus
- Tanskan esittävien taiteiden keskus

Näiden lisäksi on seuraavat erilliset:

- Kansainvälisen koordinoinnin yksikkö
- Viestintäyksikkö

Epäselvää on, miten em. keskusten ja kansainvälisen koordinoinnin yksikön ja viestintäyksikön työnjako/yhteistyö on järjestetty?

Näiden lisäksi toimivat Kunststyrelsenin ulkopuolisina itsenäisinä yksikköinä valtion tuella

- DAC Tanskan arkkitehtuurin keskus
- DDC Tanskan Designin keskus
- DCCD The Danish Centre for Culture and Development (kehitysyhteistyö)
- DFI Tanskan Filmi-instituutti.

Kunststyrelsenin alaisen 13 työntekijän Tanskan visuaalisten taiteiden keskuksen tehtävänä on paitsi visuaalisten alojen kansainvälisten yhteyksien erilaiset koordinoitavat myös toimia sihteeristönä seuraaville Statens Kunrådetin ja Statens Kunstfondin alakomiteoille:

- Valtion taidetoimikunnan kuvataidetoimikunnalle (kansalliset tehtävät)
- Valtion taidetoimikunnan kansainvälinen kuvataidetoimikunta
- Statens Kunstfondin Taideteostoitikunta (Billedkunstneriske Indkøbs- og Legatudvalg – hallinnointi ja deponointi)
- Statens Kunstfondin Taidekäsityö- ja Designitoimikunta
- Statens Kunstfondin arkkitehtuuri-toimikunta
- Tanskan paviljonki Venetsian biennaalissa
- Tanskalaisten gallerioiden messuosallistumisten tukiohjelma
- Udstillingsvederlagsordningen

Arviointia:

Keskitetty, toimivaltuuksiltaan epäselvä ja byrokraattinen organisaatiomalli on ohjannut toimintoja teknisen apurahakoneiston suuntaan. Erilaisille DCA:n aikana luoduille ja kansainvälisesti arvostetuille toimintamalleille, puhumattakaan erilaisista räätälöintiä edellyttävistä hankkeista (jotka itse asiassa ovat hyvin merkityksellisiä), ei deadline- ja sääntöviidakossa ole aiemman kaltaista tilaa tai edellytyksiä.

Sen sijaan hyviä tuloksia on saatu kotimaassa tapahtuvaan residenssiohjelmaan kehittyneellä ”isäntämallilla”, mikä on osoittautunut eri taidealojen toimijoita sitouttavaksi työmuodoksi ja samalla keventänyt tukiorganisaation vastuuta toiminnan sisältöjen luomisessa ja järjestelyissä. Tämän vuoksi se on myös osoittautunut kustannuksiltaan vertailukohteita kevyemmäksi vastuuden jakaantuessa tukiorganisaation ja ”isäntien” kesken. Konkreettisia hankkeita painottava residenssiohjelma on luontaisesti johtanut myös tuotantoresidenssitoiminnan suuntaan taiteilijahotellityyppisen toiminnan sijasta.

Gallerioiden messuosallistumisen tukijärjestelmä on saanut kiitosta gallerioilta ja niiden edustamilta taiteilijoilta. Malli on selvästi lisännyt gallerioiden muutakin kansainvälistä toimintaa ja kansainvälistä taidemyyntiä.

3 Toimeksiannon suorittaminen

Selvityshenkilö on työskennellyt tiivissä yhteistyössä tukiryhmän kanssa. Tukiryhmän panos on työlle on ollut merkittävä.

Ehdotuksesta ja toimenpiteistä vastaa kuitenkin selvittäjä.

3.1 Vastaus toimeksiannon alkuosaan

Toimeksiannossa edellytettiin selvittäjältä ehdotusta, mille uudelle organisaatiolle

Framen toimintaan vuosittain myönnetty valtionavustus voitaisiin myöntää vuoden 2011 alusta lukien.

Ministeriöön edellä todetuissa 30.4.2010 saapuneissa lausunnoissa ja esityksissä korostuivat nykyisen Framen toiminnan vahvuuksista ja ominaisuuksista nimi/brändi, toimintamalli itsenäisenä, joustavana asiantuntijaorganisaationa, toimitilojen fyysinen sijainti, kansainväliset verkostot.

Muutosehdotuksista selkeimmin nousee esille tarve sopeuttaa nykyisen Framen hallinnollisia rakenteita vastaamaan nykyajan käytäntöjä: uudistaa hallituksen koostumus ja hallituksen työskentelytapa, muuttaa johtajan tehtävä, määrääaikaiseksi ja lisätä organisaation päätöksenteon avoimuutta.

Muutamassa palautteessa kiinnitetään huomiota tarpeeseen laajentaa nykyisen Framen toiminta-alaa kattamaan visuaalisen taiteen alojen vientiä ja kansainvälistymistä nykyistä laajemmin.

Laajat kuulemis ja keskustelutilaisuudet edellä selvityksessä mainittujen asiantuntijoiden kanssa vahvistivat käsitystä siitä, että kuvataide tarvitsee tässä vaiheessa oman kuvataiteen asiantuntemusta edustavan kansainvälistä yhteistyötä ja kulttuurivientiä harjoittavan joustavan ja nopeaan reagointiin pystyvän organisaation.

Näin ollen esitän uuden säätiön perustamista.

3.2 Uusi säätiö

Säätiön rakenteessa ja toiminnassa huomioidaan ne puutteet ja ongelmat, jotka tulivat esille keväällä 2010 järjestetyllä lausuntokierroksella sekä selvityksen yhteydessä pidetyissä kuulemistilaisuuksissa. Tällaisia asioita ovat mm. hallituksen kokoonpano ja jäsenten määrä, hallituksen muuttaminen asiantuntijapohjaiseksi, johtavan toimihenkilön työn määräaikaisuus ja kansainvälisen toiminnan pitkäjänteisyyden mahdollistaminen.

Tehtäväantoon ei kuulunut toiminnan alalyysi ja toiminnan kehittäminen. Nämä asiat käytännössä tulevat uuden organisaation hallituksen ja toimintaa harjoittavan henkilöstön tehtäväksi.

Päätehtävät voisivat lyhyesti olla seuraavat:

- yksittäisen taiteilijan ja projektien tuki;
- kv.toiminnan jatkumiseen tähtäävien tekijöiden/organisaatioiden tuki;
- tuotantotuki teoston valmistamiseen kv.yhteyksiin kuten biennaalit;
- gallerioiden tuki messuihin osallistumiseen;
- kuraattori - ja muut asiantuntijavierailut(Suomeen ja Suomesta)
- residenssitoiminta;
- taiteen alueen tiedon dokumentointi, kokoaminen ja tallentaminen sekä tiedon jakaminen ulkomaille että kotimaahan.

Yleisesti ottaen näkisin, että mahdollisten uusien tehtävien lisääminen edellyttäisi resurssointia. Tiedotuksen osalta toiminnan tehostaminen luo edellytyksiä tiedotuksen parantamiseen.

Tiedotuskeskustyyppisen toiminnan lisääminen, jota on myös toivottu, edellyttäisi kyllä lisäresurssointia.

Residenssitoiminnan kehittämisen osalta Tanskan järjestelmä voisi tarjota mallin, jonka soveltamista mielestäni kannattaisi harkita.

Muutoinkin residenssitoiminnan työnjaot tähän tarkoitukseen tukea saavien eri organisaatioiden kesken tulisi selvittää mahdollisten päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Mallina säätiön säännöille olen käyttänyt soveltuvien osin Norjan OCA:n sääntöjä.

3.3 Säätiön säännöt

1 §.Säätiön nimi olisi selkeästi Frame säätiö.

Ministeriöön tulleet lausunnot ja tukikannanotot eri puolilta Eurooppaa osoittavat, että Frame nimi niin sanottuna brändinä on laajasti kuvataidealan tuntema. Nyt nimi tulisi selkeästi esille jo säätiön nimenä.

2 §. Säätiön tarkoituksen olisi yleinen visuaalisten taiteiden aseman vahvistaminen ja kansainvälinen yhteistyö. Tarkoitusta koskeva sanamuoto mahdollistaisi säätiön toiminnan mahdollisen laajentamisen tulevaisuudessa.

Säätiölain mukaan tarkoituksipykälän myöhempi muuttaminen on erittäin vaikeaa.

3 §. Säätiön säännöissä olisi nykyistä tarkemmin kerrottu tarkoituksen toteuttamisesta.

4 §. Säätiön säädepääoma olisi säätiölain edellyttämä 25 000 euroa.

5 §:ssä olisi säännökset säätiön hallituksesta.

Melkein kaikissa ministeriöön saapuneissa lausunnoissa ja kuulemisissa korostettiin hallituksen jäsenten ammattimaisuutta ja hallituksen kokoonpanon pienuutta nykyiseen verrattuna.

Hallituksen kokoonpanon tulisi olla monialainen siten, että siihen valitut asiantuntijat kokonaisuutena edustaisivat monipuolista näkemystä ja kokemusta säätiön toiminnasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön uutena toimintaperiaatteena on ollut, että ministeriö vetäytyy erilaisten säätiöiden hallinnosta ja myös se, että ministeriö ei pääsääntöisesti käytä myöskään säätiöiden hallintoelinten nimitystoimivaltaa.

Poiketen tästä periaatteesta esitän, että ministeriö toimisi nimittävänä tahona yhden jäsenen osalta. Tämä jäsen voisi edustaa alan ulkopuolista asiantuntemusta, kuitenkin siten, että myös hänellä olisi perehtyneisyyttä säätiön toimialaan.

Laajaa kannatusta on saanut kansainvälisistä asiantuntijoista koostuvan neuvoa antaman toimikunnan asettaminen.

Esitän, että sääntöihin otettaisiin tämä mahdollisuus.

Johtavan toimihenkilön toimen määräaikaisuus on tullut myös voimakkaasti esille. Sääntöihin tulisi ottaa tästä maininta.

Pykälät 6–13 sisältävät normaalit säätiön toimintaa säätelevät sääntökohdat.

Suomen taideakatemian säätiön edustajat ovat käydyissä keskusteluissa esittäneet valmiutensa säätiön sääntöjen muuttamiseen siten, että säätiö keskittyisi hoitamaan ainoastaan nykyisen Framen tehtäviä.

Säätiöoikeudellisesti tämä lienee hyvin pitkälle mahdollista. Vaikeuksia voi olla säätiön tarkoituksen muuttamisessa. Koska toimeksiantoni sisälsi uuden organisaation luomisen, jätän tämän asian tarkemman harkinnan opetus- ja kulttuuriministeriölle.

3.4 Säätiön toiminnan laajentaminen

Toimeksiannon toisessa osassa tuli arvioida tulevan organisaation toiminnan mahdollista laajentamista muihin visuaalisen taiteen aloihin kustannuksineen.

Joissakin ministeriölle ja myös selvityshenkilölle tulleissa viesteissä on esitetty taidekäsityön ottamista kulttuuriviennin ja erityisesti kuvataiteen viennin yhteyteen.

Tätä on esittänyt mm. valtion kuvataidetoimikunta.

Kulttuuriviennin kehittämisohjelmaa valmistellut työryhmä toteaa vuonna 2007 julkaistussa muistiossaan muotoilua koskevassa osiossa seuraavaa:

” Vientistrategian kannalta keskiössä ovat taidekäsityöläiset ja muotoiluyrittäjät , muotoilutoimistot, designhyödykkeitä valmistavat ja markkinoivat yritykset sekä muotoilupalveluja hyödyntävät yritykset. Vientistrategian toteuttamisessa keskeisessä asemassa on Design Forum Finland.”

Ennen kuin muotoilun yhteydestä irrotetaan taidekäsityö tai mahdollisesti muitakin muotoilun alueita muiden organisaatioiden hoidettavaksi tulisi selvittää ne syyt, mitkä ovat tällä hetkellä ne esteet, jotka ovat estäneet näiden alojen kehittämisen.

Samoin tulisi arvioida lisärahoituksen tarve, jos taidekäsityön siirtoon muotoilun yhteydessä kuvataiteen yhteyteen päädyttäisiin.

Sarjakuvan osalta on myös esitetty toiveita sen siirtämisestä kuvataiteen yhteydessä hoidettavaksi.

Suomalaisen kirjallisuuden tiedotuskeskus FILI hoitaa tällä hetkellä sarjakuvan kansainvälistä toimintaa ja vientiä. Fili on hoitanut mm. suomalainen sarjakuva maailmalle -hanketta. Fili on tukenut sarjakuvan kääntämistä muille kielille jne.

Katson, että ennen yksityiskohtaista selvitystä asiasta, ei liene aiheellista jakaa sarjakuvaa koskevaa kv.toimintaa useammalle organisaatiolle.

Muiden visuaalisten taiteiden osalta tarkastelen erityisesti arkkitehtuurin tilannetta sekä myös muotoilun osuutta.

3.5. Arkkitehtuuri

3.5.1 APOLI

Valtioneuvoston vuonna 1998 hyväksymän arkkitehtuuripoliittisen ohjelman seurantatyöryhmä luovutti muistionsa elokuussa 2002. Työryhmän mielestä arkkitehtuuria ja rakennetun ympäristön suunnittelua tulee

tehdä yhä enemmän tutuksi suurelle yleisölle. Tätä työtä on tehnyt Suomen

Rakennustaiteen museo ja se tulee jatkamaan näyttelyiden, keskustelutilaisuuksien ja julkaisujen tuottamista.

Seurantatyöryhmä toi esille, etteivät työhön suunnatut resurssit ole kuitenkaan riittävät.

Seurantatyöryhmän mielestä Alvar Aalto Akatemiaa olisi mahdollista kehittää kohti arkkitehtuurin tiedotus- ja edistämiskeskusta. Akatemian uusi tehtävä olisi arkkitehtuurinosaamisen ja kulttuurin viennin edistäminen. Koska kyse on taiteen viennistä, näkökulma olisi voimakkaasti kulttuurinen. Alvar Aalto Akatemia ottaisi vastuun työn koordinoinnista siten, että työssä tukeuduttaisiin ja käytettäisiin hyväksi jo olemassa olevia toimijoita, kuten Suomen Rakennustaiteen museota. Akatemian kautta olisi mahdollista jakaa esimerkiksi avustuksia nuorille arkkitehteille, jotta nämä voisivat osallistua kansainvälisiin tapahtumiin tai kilpailuihin. Keskus myös levittäisi tietoa suomalaisesta arkkitehtuurista ja arkkitehtuurialan tapahtumista sekä kotimaassa että ulkomaille.

Loppupäätelmänään seurantatyöryhmä esitti, että luodaan arkkitehtuurin tiedotus- ja edistämiskeskus, joka koordinoi nykyisiä toimijoita hyödyntäen suomalaisen arkkitehtuurin osaamisen ja viennin edistämistä sekä arkkitehtuurin tunnettavuutta edistävien hankkeiden käynnistämistä.

3.5.2 ARMI-hanke

Ehdotus ei edennyt mutta syntyi ns. ARMI-hanke.

ARMI -hanke yhdistää arkkitehtuurin, rakentamisen ja muotoilun alalla toimivat kansalliset organisaatiot. Sen lähtökohtana on Suomen kansainvälinen maine arkkitehtuurin ja muotoilun johtavana maana sekä arkkitehtuuripoliittisen ohjelma Apoli ja muotoilupoliittinen ohjelma Muotoilu 2005!.

Uudesta Armi-informaatiokeskuksesta oli tarkoitus luoda helposti lähestyttävä ja erottuva paikka. Esillä olisi ollut suomalaisen arkkitehtuurin, rakentamisen ja muotoilun sisältöä, osaamista ja saavutuksia.

Hankkeeseen muodostettiin rakennushanke, jolle järjestettiin arkkitehtuurikilpailu Katajanokalle sijaitsevalle tontille. Hanke ei ole edennyt ja tontistakin on luovuttu.

3.5.3 Arkex- Suomalaisen arkkitehtuuriviennin esiselvitys

Vuoden 2009 alkupuolella toteutettiin Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA), Oulun kaupungin ja PKT-Säätiön rahoittamana ja SAFA:n toimiessa vastuullisena toteuttajana ja koordinaattorina Arkex, suomalaisen arkkitehtuuriviennin esiselvitys.

Esiselvityksessä ehdotetaan TEM:lle ja OKM:lle käynnistettäväksi arkkitehtuurialan kansainvälistymistä koskeva strategiatyö, jossa tulisi esittää tavoitteita ja linjauksia seuraavista asioista:

1. Yritysten liiketoiminnan kehittäminen
2. Kansainvälistymisen kehittäminen
3. Toimintaympäristön kehittäminen
4. Suomalaisen arkkitehtuurin imagon kehittäminen

Strategiatyön suositellaan käynnistettäväksi lähiajan toimenpiteenä arkkitehtuurin vienninedistämistä valtakunnallisena EU-hankkeena tai myös yksittäisinä toimenpiteinä eri tahojen kanssa. Valtakunnallinen hanke voisi sisältää seuraavia elementtejä:

1. Vientiorganisaation perustamisedellytysten selvittäminen
(organisaatiomalli, toimintaperiaatteet, rahoitusmalli, kumppanuudet)
2. Olemassa olevien tukipalveluiden kartoittaminen ja tiedottamisen parantaminen
3. Opasvihko viennistä arkkitehtiyrityksille
4. Kärkihankkeiden tukeminen (kilpailuosallistumisten tukeminen, kilpailusivustojen päivitys ja linkkien ajanmukaisuuden tarkistaminen)
5. Eurooppalaisiin kilpailutustietokantoihin perehtyminen, sen avaaminen arkkitehtitoimistoille sekä tarjouskilpailuihin osallistumisen tukeminen
6. Markkinaselvitys ja kohdetietopaketti valituista kohdemaista vientiä harjoittaville arkkitehtitoimistoille
7. Vientivalmennuksen järjestäminen (tiedotus olemassa olevista tukijärjestelmistä sekä kohdemaiden markkinoista, tarjouksiin vastaaminen, mahdolliset vientirenkaat)
8. Verkostoitumisen järjestäminen selvityksessä mainituilla tavoilla
9. Viennin tukijärjestelmien läpikäyminen vastaavuuksien löytämiseksi arkkitehtuurin viennille

Vienninedistämishankkeiden rahoittajiksi ehdotetaan suomalaisia kaupunkeja ja niiden paikallisia elinkeinotoimijoita. Hankkeiden partnereiksi ehdotetaan SAFA:a, Teknillisen korkeakoulun, Tampereen Teknillisen yliopiston ja Oulun yliopiston arkkitehtuurin osastoja sekä kansainvälisen kaupan yksiköjä yliopistoissa. Hankkeiden osatoteuttajiksi ehdotetaan SAFAn paikallisosastoja ja niiden kotikaupunkien elinkeinoyksiköjä.

3.5.4 Arkkitehtuurikeskus-hanke

Selvityshankkeen yhteydessä järjestetyssä arkkitehtuuria koskevassa kuulemistilaisuudessa kävi ilmi, että ala on hahmottamassa vuonna 2002 ajatuksena ollutta arkkitehtuurikeskusta, jonka pääperiaatteet seuraavassa:

Valtion rakennustaidetoimikunnan aloitteesta alan keskeiset taustajärjestöt* ovat laatineet tämän suunnitelmaluonnoksen arkkitehtuuria edistävän, riippumattoman Arkkitehtuurikeskuksen perustamiseksi. Hankkeen takana ovat alan toimijoiden keskuudessa vallitseva laaja yhteisymmärrys keskuksen perustamisesta ja sen tarpeellisuudesta sekä opetusministeriön tuella vuodesta 2004 toteutettu arkkitehtuuripoliittinen edistämistyö. Keskus on määritelty alan valtakunnalliseksi kehittämis- ja informaatio-organisaatioksi, joka vahvistaa korkealaatuisen rakennetun ympäristön kehittämistä. Selvitystä koskeva yksityiskohtaisempi asiakirja saataneen valmiiksi kuluvan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Uuden hankkeen tavoitteet

Arkkitehtuurikeskuksen toiminnan päämäärä on arkkitehtuurin kautta toteuttaa yleistä etua. Keskuksen tulee saavuttaa rakentamisen ja suunnittelun alan sidosryhmien sekä median ja kansalaisten luottamus siihen, että edistämistyö on läpinäkyvää, riippumatonta ja puolueetonta. Keskuksen tärkeä tiedotustehtävä on tuoda alusta lähtien avoimesti esiin se arvoperusta, jolle sen työ perustuu ja käydä aktiivisesti siihen liittyvää julkista keskustelua.

Arkkitehtuurikeskuksen toiminnan tavoitteena on:

- tarjota tietoa arkkitehtuurisuunnittelun parhaista käytännöistä rakennuttajille, kehittäjille, sijoittajille, rakennusalan yrityksille, suunnittelijoille, viranomaisille, käyttäjille sekä tiedotusvälineille;
- edistää keskustelemaa toimintakulttuuria arkkitehtuurin alalla sekä herättää arkkitehtuuria koskevaa keskustelua yhteiskunnassa;
- tehdä arkkitehtuuripoliittista työtä kansainvälisellä, valtakunnallisella, seudullisella ja kunnallisella tasolla yhdessä muiden alaan liittyvien toimijoiden kanssa;
- tiedottaa korkeatasoisen arkkitehtuurisuunnittelun ekologisista, sosiaalisista ja kulttuurisista ympäristövaikutuksista sekä yhteiskunnallisesta ja taloudellisesta merkityksestä;
- edistää elinkeinoelämän ja arkkitehtuurin kentän välistä yhteistyötä arkkitehtuurin tarjoamien ongelmanratkaisu- ja kehittämispotentiaalien käytön tehostamiseksi;
- ylläpitää ja kehittää kansainvälistä vaihtoa arkkitehtuurin alalla sekä kehittää pitkäjänteistä kansainvälistä toimintaa;
- toimia linkkinä vientihankkeiden kehittämisessä;

Hankkeen yhteydessä tulisikin arkkitehtuurialan pohtia sitä, mitä arkkitehtuurivienti olisi käytännössä ja minkälaisilla resursseilla sitä tulisi tulevana vuosien hoitaa. Samoin tulisi pohtia, voisiko hankkeesta irrottaa erillisen arkkitehtuuriviennin jonkun muun organisaation hoidettavaksi.

Tällöin tulisi pohtia sitä, miten arkkitehtuuria koskeva substanssiasiantuntemus, joka on tarkoitus koota uuteen keskuksen, taattaisiin myös erillisessä vientitoiminnassa

Olisi tärkeää visuaalisten taiteiden kokonaisuuden kannalta, että tätä selvitystä voitaisiin viedä eteenpäin. Hankkeen eteenpäinviemistä tulisi tukea, jotta arkkitehtuurin asema saisi maassamme sille kuuluvan aseman.

3.6 Muotoilu/Design

Suomen Taideteollisuusyhdistyksen ylläpitämä Design Forum Finland on suomalaisen muotoilun tiedotuskeskus ja promootio-organisaatio. Erityisesti viime vuosina DFF on uudistanut profiliaan tuottamalla mittavan sarjan kansainvälisiä operaatioita: erilaisia hankkeita, yhteistyöprojekteja, vientihankkeita, kansainvälistä viestintää ja markkinointia sekä näyttelyitä. Viimeisimpänä 29.10-7.11.2010 toteutettu laajamittainen suomalaisen muotoilun vientihanke HIRAMEKI Design x Finland Tokiossa yhteistyössä Suomen Japanin instituutin ja Living Design Center Ozonen kanssa.

Perusrahoituksen Design Forum Finland saa Työ- ja elinkeinoministeriöltä. Laajoihin vientihankkeisiin, kuten em. HIRAMEKI tukea on myöntänyt myös opetus- ja kulttuuriministeriö.

Muotoilun alue on laaja kokonaisuus, jonka sisälle on syntynyt uusia sisältöjä ja toimintamalleja omine tarpeineen. Design Forumin toiminta on osin varmaankin resurssien ja toiminnan priorisoinnin johdosta nähdäkseni suuntautunut yleiseen muotoilun kansainväliseen ja kotimaiseen edistämiseen. Muotoilualalta näyttäisi puuttuvan vientituki, joka on suunnattu muotoilijoiden ja toimistojen ym.yhteenliittymien yksityisiin vientiprojekteihin.

Alan toimintaympäristön muutoksista johtuen tulisi pohtia järjestelmän luomista, jolla mahdollistettaisiin tuki toisaalta suunnittelun viennin ja toisaalta voimakkaasti kasvavan itsenäisen muotoilutuotannon kuten kotimaisen esineiden valmistuksen alueilla. Näiden muotoilualan uusien vientitarpeiden selvittäminen olisi aiheellista käynnistää mahdollisimman pian oikean tyyppisten tukimuotojen kehittämiseksi.

4 Laajemman organisaatiomallin kehittäminen tulevaisuudessa

Selvityksen yhteydessä käydyissä kuulemisissa kävi ilmi, että tulevaisuudessa olisi tarvetta jonkinasteiseen kulttuurin eri taiteen alojen kansainvälisen toiminnan ja viennin kokoamiseen. Tässä yhteydessä tulisi tarkastella erityisesti sitä, voitaisiinko tiettyjä hallinnollisia tehtäviä, kuten taloushallinto, markkinointi ja eräät tiedotustehtävät jne hoitaa yhteisen palveluskeskustyyppisen organisoitumisen kautta.

Tällöin tulisi luonnollisesti pitää huolta kunkin taiteen alan substanssiosaamisesta ja alan omistajuudesta.

Visuaalisten taiteiden osalta arkkitehtuurin eri toimijat pohtivat tällä hetkellä yhdessä alan kehittämisenäkymiä, samoin muotoilun alalla on pohdintaa mm. toimintojen keskittämisestä.

Kun nämä alojen kehittämislinjat ovat muotoutuneet ja selkiintyneet sekä mahdollisen uuden säätiön toiminta päässyt käyntiin voidaan nähdä, minkälaiset vahvemmat yhteenliittymät olisivat mahdollisia.

Kulttuuriviennin kehittämisohjelmaa on vuosille 2007-2011 ohjannut eri osapuolista koostuva valmisteluryhmä. Samankalaista valmisteluryhmää jatkossakin mielestäni tarvittaisiin. Tässä valmisteluryhmässä voitaisiin myös käynnistää tarkastelu miten eri taiteenalojen kansainvälisen yhteistyön ja kulttuuriviennin kokoaminen laajemmiksi organisaatioksi olisi järkevää ja mahdollista tehdä.

Liite

Säätiön nimi ja kotipaikka

1 § Säätiön nimi on FRAME-säätiö (Finnish Fund for Art Exchange).ja sen kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Tarkoitus

2 § Säätiön tarkoituksena on suomalaisen visuaalisen taiteen aseman vahvistaminen ja kansainvälisen yhteistyön edistäminen sekä vuorovaikutuksen mahdollistaminen suomalaisten ja kansainvälisten taiteen ammattilaisten ja instituutioiden välillä.

Tarkoituksen toteuttaminen

3 § Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö:

tukee ja hallinnoi yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa visuaalisen taiteen /kuvataiteen kansainvälistä yhteistyötä mm. niillä määrärahoilla, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö tai muu ministeriö tai taho säätiölle myöntää;

tukee visuaalisen taiteen / kuvataiteen taiteen vientiä,

tukee taiteilijoiden kansainvälistymistä myöntämällä apurahoja, tuotanto ja muuta tukea kansainväliseen toimintaan mahdollistaen niin projektikohtaisen kuin pitkäjänteisen toiminnan;

- kokoaa, tallentaa , taltioi ja jakaa tietoa visuaalisen taiteen /kuvataiteen alalta;
- tukee suomalaisten toimijoiden osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön;
- järjestää ulkomaille ja kotimaahan suuntautuvaa residenssitoimintaa;
- edistää kansainvälistä vuorovaikutusta järjestämällä asiantuntijavierailuja, alan seminaareja, ja muita tapahtumia
- tukee visuaalisen taiteen /kuvataiteen kannalta merkittävien ajankohtaisten kansainvälisten käytäntöjen ja ilmiöiden sekä kehityssuuntien esille tuloa Suomessa.

Säädepääoma

4 § Säätiön säädepääoma on 25 000 euroa.

Säätiöllä on oikeus ottaa vastaan lahjoituksia, testamentteja ja avustuksia ja muullakin säätiölain sallimalla tavalla hankkia varoja ja oikeuksia sekä tehdä sitoumuksia tarkoituksensa toteuttamiseksi.

Hallitus

5§ Säätiön asioita hoitaa ja sitä edustaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittu hallitus, johon kuuluu enintään 7 säätiön toimialaan perehtynyttä asiantuntijajäsentä. Hallituksen jäsen voidaan valita enintään kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää hallitukseen yhden jäsenen, Suomen taiteilijaseura ry: 2 jäsentä, Valtion taidemuseo yhden jäsenen, Suomen taideakatemian säätiö yhden jäsenen, Helsingin yliopisto/ Kuvataideakatemia yhden jäsenen ja Suomen Kuraattorien Yhdistys SKY ry:n/ Galleristit ry:n yhden jäsenen. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kunkin vuoden ensimmäisessä kokouksessa. Hallitus voi asettaa kansainvälisen neuvoa antavan toimikunnan (Advisory Board), johon kutsutaan ulkomaisia asiantuntijoita jäseniksi.

Hallitus voi tarvittaessa asiantuntijoita säätiön sääntöjen mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Hallitus nimittää säätiölle tarpeelliset toimihenkilöt. Johtava toimihenkilö nimitään enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Johtava toimihenkilö voidaan erityisestä syystä nimittää toiseksi toimikaudeksi.

Hallituksen vahvistamassa työjärjestyksessä määrätään tarkemmin toimihenkilöiden kelpoisuusvaatimuksista, nimikkeistä, tehtävistä ja päätösvallasta.

Hallituksen kokous

6 § Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta.

Kokouskutsu, jossa on mainittava esille tulevat asiat, on lähetettävä joko kirjeitse tai sähköpostilla vähintään viisi päivää ennen kokousta.

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet hallituksen kaikkien jäsenistä

Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä, mikäli näistä säännöistä ei muuta johdu.

Äänen mennessä tasan ratkaistaan vaalit arvalla, mutta muissa asioissa tulee päätöksen se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt.

Hallituksen kokouksista on ladittava pöytäkirja, johon merkitään tehdyt päätökset ja tapahtuneet äänestykset. Pöytäkirjan allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi kokouksessa siihen valittu jäsen.

Hallituksen jäsenten palkkio

7 § Hallituksen jäsenille saadaan maksaa kohtuullinen kokouspalkkio ja kohtuullinen palkkio säätiön hyväksi tehdystä muusta työstä.

Vuosikokous ja syyskokous

8§ Hallitus kokoontuu vuosittain kahteen varsinaiseen kokoukseen, joista vuosikokoukseen pidetään huhtikuussa ja syyskokous marraskuussa.

Hallituksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat

1) käsitellään edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajan antama lausunto,

- 2) päätetään toimintakertomuksen hyväksymisestä ja tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä toimenpiteistä, joihin se mahdollisesti antaa aiheutta,
- 3) käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Hallituksen syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. todetaan eri tahojen nimittämät hallituksen jäsenet,
2. valitaan tarvittaessa hallituksen jäsenet,
3. valitaan hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja,
4. vahvistetaan seuraavan vuoden talousarvio,
5. vahvistetaan kokouspalkkion suuruus,
6. valitaan tilintarkastaja ja varatilintarkastaja.

Säätiön nimen kirjoittaminen

9 § . Säätiön nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja toimihenkilö sekä ne, jotka hallitus siihen valtuuttaa, aina kaksi yhdessä, taikka juoksevilla asioissa toimihenkilö yksin.

Tilikausi ja tilintarkastus

10 § Säätiön tilikausi on kalenterivuosi.

Tilit ja hallituksen kertomus säätiön toiminnasta edellisenä vuonna on annettava maaliskuun 15.päivään mennessä tilintarkastajalle, jonka on annettava kertomuksensa kuukauden kuluessa tästä.

Vuosiselvitysten ja ilmoitusten tekeminen Patentti- ja rekisterihallitukselle

11 § .Oikeaksi todistetut jäljennökset tuloslaskelmasta ja taseesta liitteineen, tase-eritelystä sekä toiminta- ja tilintarkastuskertomuksista on kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä toimitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Hallituksen jäsenen ja nimenkirjoittajien vaihtumisesta on viivytyksettä tehtävä ilmoitus Patentti- ja rekisterihallituksen säätiörekisteriin.

Sääntöjen muuttaminen ja säätiön lakkauttaminen

12.§. Säätiön sääntöjä voidaan muuttaa mikäli vähintään 2/3 hallituksen kaikista jäsenistä sitä kannattaa. Päätökselle on saatava opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksyminen, minkä jälkeen se on alistettava patentti- ja rekisterihallituksen vahvistettavaksi.

Päätös säätiön lakkauttamisesta tehdään samassa järjestyksessä.

13 § Jos säätiö lakkautetaan, käytetään säätiön varat hallituksen määräämään ja opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymään säätiön tarkoitusperiä lähellä olevaan tarkoitukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

Kopijyvä Oy (y-tunnus 0289075-6)
Verkkokauppa: www.kopijyva.fi/kopistore
julkaisumyynti@kopijyva.fi
Puhelin: (017) 266 2600
Myllykatu 8, 70110 KUOPIO
vain verkkokauppamyynti

ISBN 978-952-485-999-8 (nid.)
ISBN 978-952-263-000-1 (PDF)

ISSN-L 1799-0327
ISSN 1799-0327 (painettu)
ISSN 1799-0335 (PDF)